

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942 június 19.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 136. sz.FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDORElőfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. t. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Tobrukot bekerítették a német-olasz csapatok

Szebasztopol északi erődjait elfoglalták a németek és kijutottak a várossal szemben fekvő Szevernaja öblre — Meghaladja a hétezret a szebasztopoli bolsevista foglyok száma — Brighton angol kikötő lángokban — Az angol tengerészek nem akarnak hajóra szállni és felgyújtották a gőzösöket Churchill Washingtonban tárgyal

Elfogták és kivégezték Heydrich gyilkosait

Ezekben a napokban, amikor a harctereken messzemenő jelentőségű események alakulnak ki, a diplomáciai arcvonalakon is fokozódott a küzdelem. Törökország, Spanyolország és India áll az érdeklődés előterében.

A szebasztopoli

helyzetről szóló berni jelentésében azt közli a Bud. Tud., hogy a harc döntő fordulatot vett. Svájci újságírók jelentése szerint Szebasztopol városa jórészt romokban hever. Egész utcákat romboltak össze bombák és a lakosság azt mondja, hogy a város pokollá változott. Amióta a német támadás megindult nem lehet a házakban lakni és a lakosság katakombákban helyezkedett el.

A német hivatalos jelentés olyan jelentős újabb sikerekről számol be, amelyekből szintén arra lehet következtetni, hogy Szebasztopol bevétele már csak idő kérdése.

A charkovi, krimi és szebasztopoli arcvonalon elszenderedett súlyos veszteségek arra készítik a szovjet hadvezetőséget, hogy bűnbakot keressen. Törökországon keresztül érkezett hírek arról tudnak, hogy a kudarcokért Timosenkot, a szovjet déli hadsereg parancsnokát felelősségre vonják és leváltják.

Északafrikában

elérték Tobrukot a német-olasz csapatok és körükerítették a várost. Brit részről is számolnak azzal, hogy a vereségek a jövőben még az eddigieknél is súlyosabbak lesznek. Az angol Times „Tobruk sorsa” című cikkében arról elmélkedik, hogy az angol főparancsnoknak nem sikerült megállatania a tengely erőinek siker-sorozatát és a brit ellenállás egyre gyengül. A cikkíró azzal igyekszik magyarázni a kudarc okát, hogy Rommel tábornok csapatai a legkorszerűbb fegyverek tekintetében ugy minőségben, mint mennyiségben kétszeres fölényben vannak.

A háborúval függ össze az olasz Piccolo azon stockholmi jelentése is, mely szerint Északanglia egyik kikötővárosában hatalmas tűz pusztult, amely azzal fenyeget, hogy a kikötőben lévő mintegy 20 hajó is a lángok martaléka lett. Több száz tüzelő hiába igyekszik megakadályozni a tűzvész terjedését. Hír szerint a tűz olyan angol tengerészek műve, akik nem akartak eleget tenni a hajóra-

szállási parancsnok — tekintettel a német tengeralattjárókra — hanem felgyújtották a hajókat és kikötői berendezéseket.

A japán

arcvonalakon folytatódna az eredményes harcok. Az Aleutákon kiszélesítették eddigi sikereiket, Ausztrália és Új Guinea támaszpontjai ellen

pedig hatásos légivállalkozásokat hajtottak végre. Indiában, — amely sorsfordulóhoz érkezett — egyre nagyobb méreteket ölt a felkelés.

Curtin ausztráliai miniszterelnök a hadihelyzetről szóló beszédében kijelentette, hogy a legutóbbi tengeri csaták után hosszabb szünet állt be, melyet arra kell felhasználni, hogy Ausztrália erőfeszítéssel a maximumra fokozzák, bár Ausztráliát, ugy-

látszik, most nem fenyegeti az inváziós veszedelem. Elismerte azonban a miniszterelnök, hogy a japán tengeralattjárók súlyos hajótér-vesztéseket okoznak.

Törökországgal

sokat foglalkozik a német sajtó. A német-török szerződés évfordulója kapcsán valamilyen német lap nagy cikkeket ismerteti a két ország eddigi kapcsolatát.

A német sajtó szívélyes cikkeiben ünnepli ez alkalomból Törökországot. A Deutsche Allgemeine Zeitung rámutat, hogy ennek az egyetértésnek milyen mélyek a gyökerei Törökországban, hiszen nemcsak a közös érdekek, de a világháború fegyverbarátsága is egybekapcsolja a két népet. Ha a török intelligencia, különösen a nagyvárosokban — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung — nem is tudta teljesen megérteni a nemzeti szocializmust, tekintettel arra, hogy a néptömegek egy percre sem veszítették el rokonszenvüket a volt német bajtárs iránt. Mindkét nép tudja — írja a német félhivatalos —, hogy Németország és Törökország őrülten áll a Kelettel szemben. A német sajtó természetesen tisztában van azzal, hogy miféle tervezetek foglalkoztatják az angolok a Törökországgal kapcsolatban. A Frankfurter Zeitung ismerteti azt az angol-szász elképzelést, amely szerint a partraszállást Törökországon keresztül óhajtanák megvalósítani. Ez természetesen feltételezi, hogy Törökország semmiféle ellenállást ne tanúsítson az angol-szász csapatok, hajók és repülők ellen. A Frankfurter Zeitung rámutat arra, hogy természetesen mindezeknek a tervezeteknek, tekintve Törökország semleges magatartását, semmi reális alapjuk nincs. Hivatalos helyen hangsúlyozzák, hogy Törökország teljesen semleges, szerződése az angolokkal csak védelmi természetű és Törökország sohasem ment túl ezen a szerződésen, sőt Németországgal állandó és egyre erősödő baráti kapcsolatokat tart fenn. A német-török viszony — mutatnak rá német hivatalos helyen — e realitásokon, az érdekek közösségén nyugszik.

Német hadijelentés

Berlin, június 19.

A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy a szebasztopoli harcok során újabb jelentős eredményeket ért el a német hadsereg. Az erődrendszer északi felében a német csapatok áttörték az ellenség vonalát és elérték a Szebasztopol városával szemben fekvő Szevernaja öblöt. Az északi erődítmény rendszert egyetlen erőd kivételével mind bevették a német csapatok, ennek az utolsó ellenállási fészeknek a birtokbavétele is előrehaladott állapotban van.

A szovjet csapatok kétségbeesett ellentámadásai eredménytelenek maradtak.

A szebasztopoli arcvonal déli részén folytatódik az ellenséges erődök birtokbavétele, helyi harcok során itt június 7-e és 17. között 7585-e emelkedett a foglyok száma. Husz páncélcocsi, 68 löveg, egy páncéllúteg és sok hadianyag a zsákmány. Eddig 1288 betonerődöt vettek be a németek és 46.239 aknát szedtek fel.

A keleti arcvonal egyéb szakaszain folytatódik a tisztogatás az arcvonal mögötti területeken.

A német légitörök újabb eredményes támadást intéztek Murmanszk és Jokonga kikötői ellen, 1 hajót elsüllyesztettek, 1 pedig megrongáltak.

Északafrikában tovább szorítják vissza az angolokat a német-olasz csapatok. Tobrukot bekerítették. A tisztogató hadműveletekben újabb 1.000 angol esett fogságba. A tengelycsapatok sok karcocsi, egy hatalmas utánpótlási raktárt és sok hadianyagot zsákmányoltak.

Az Anglia elleni harcban Brighton brit kikötőt bombázták a németek és felgyújtották a tárházakat.

Egy magányosan szálló brit bombázó bombákat dobott Németország nyugati részére és a polgári lakosság körében károkat okozott.

Az afrikai harcok

Róma, június 19.

Az olasz főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy Északafrikában érintkezésbe léptek a tengely-csapatok Tobruk külső övezetének védelmi állásaival. A bekerített ellenséges erők ellen folyó harcban újabb ezer brit katona került a tengelycsapatok fogságába. A zsákmány jelentős. A német és olasz csapatok sértetlenül vettek birtokukba 15 angol repülőgépet, amelyeket az angolok a meglepetésszerű támadás folytán már nem vihettek magukkal. Német vadászgépek légi harcban 10 brit gépet semmisítettek meg.

A Fekete tengeren olasz gyorsnaszadok újabb szovjet tengeralattjárót semmisítettek meg Szebasztopol előtt.

A kínaiak kiűrtették Jünnant

Tokió, június 19.

Santungból érkező hírek szerint Jünnan tartomány kormánya elrendelte Jünnan városának kiűrtetését. Az intézkedésre a gyorsütemű japán előnyomulás adott okot.

Ára 10 fillér

ARENA MOZI

TELEFON: 328

PÉNTEK—HÉTFŐ

Zilahv Lajos színművének filmváltozata.

A szüz és a gödölye

Főszerepben:

BAJOR GIZI. KÁRÁDY KATALIN.
CSORTOS GYULA. PÁGER ANTAL.
LEHOTAY ÁRPÁD

Pótműsor: magyar és olasz híradók.

SPANYOL MINISZTERTANÁCS

A spanyol minisztertanács tegnap Franco elnökletével összeült. A minisztertanács több

dandártábornokot hadosztálytábornokká, több ezredet pedig tábornokká léptetett elő, több magasrangú tisztet kitüntetett és egy tábornokot pedig felmentett szolgálatáról.

JAPÁN SIKEREK DÉLKINÁBAN

Tókió, június 19.

A Domei hírszolgálati iroda jelenti, hogy a japán csapatok sikeresen folytatják előnyomulásukat Délkinában. A japánok Lutau fontos stratégiai ponthoz közelednek, miután az előtte fekvő Hongtongot elfoglalták. Elfoglalták a japánok a 42. kínai hadosztály főhadiszállását is.

JAPÁN FOGSÁGBA ESETT A WAKE SZIGET PARANCSNOKA

Amszterdam, június 19.

Hivatalos washingtoni közlés szerint a Wake sziget amerikai parancsnoka japán fogságba esett.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Meerázó kén a nagyvárosi életből.

Az asszony, az orvos és a harmadik

Főszerepben:

SPENCER TRACY. HEDY LAMAR

Pótműsor: magyar és olasz híradók.

A továbbiakban bejelentette a miniszter hogy 436 mezőgazdasági és ipari cikk árát rögzítik és meggátolják az árak emelkedését. Az alkalmazottak és munkások fizetését illetve munkabéretét 10 százalékkal emelik, amit a drágulás tett szükségessé. A sok gyermekes családok helyzetén külön családi- és lakbérpótlékkal segítenek.

A miniszter azzal fejezte be beszédét, hogy a belső bolgár arcvonalon mindenkinek vállalni kell az áldozatot annak érdekében, hogy Bulgária elfoglalhassa sorsadta helyét az új Európában.

A tengely afrikai sikere kihatással lesz a Közép-eletre és a japán arcvonalra is

A Stefani iroda legújabb jelentése szerint a sikeres északafrikai német—olasz hadműveleteknek nem is lehetett volna kedvezőbb következményük, mint ami történt: az angolok menekülnek Egyiptom felé. A megerősített brit állások egymás után kerülnek a tengelycsapatok kezére, részint a német—olasz csapatok rohammal veszik be őket, részint pedig az angol védők elhagyják azokat. Tobruk erődjei már a német—olasz tűzérség hatókörében vannak. A nyolcadik brit hadsereg mért vereség egyre nagyobb méretekben bontakozik ki és minden jel arra vall, hogy a vreeségnek még súlyosabb következményei lesznek.

Az olasz sajtó úgy értesül, hogy Londonban mérlegelik annak lehetőségét, hogy a Líbiában elszenvedett veszteségek pótlására átszállítják az afrikai arcvonalra a középkeleti brit csapatokat. Ennek messzemenő jelentősége lenne. Németország is érezné ennek hatását a keleti arcvonalon, de kihatna ez a távolkeleti japán harcerekre is, a megszállt államokban pedig csökkenne a brit katonai nyomás.

Amerika közvetve beismeri nagy hajóvesztéseit és a japán légi főlényt

Hori japán szóvivő foglalkozott azokkal az amerikai hírekkel, melyek szerint Amerika aban hagyta öt 60.000 tonnás csatahajó építését és elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel a légierők fejlesztését mozdítja elő. Hangoztatta a szóvivő, hogy ezzel Amerika közvetett után elismeri nagy hajóvesztéseit, valamint a japán légi főlényt.

NÉMET LÉGIERŐK TÁMADÁSA ANGLIA ELLEN

A Német Távirati Iroda közli hogy német légikötelékek péntekre virradóra a brit szigetország és az angol tengerrész felett végeztek eredményes felderítést. Egy kikötővárosra sok bombát dobtak és kárt okoztak házakban, valamint kikötői berendezésekben. A norvég partvidék előtt lelőttek egy magányosan szálló brit vadászgépet.

A nagyvilágból

Serano Sunner spanyol külügyminiszter felesége Franco tábornok nővérenek társaságában magánlátogatásra Rómába érkezett.

A francia kormány Petain elnökletével pénteken délelőtt fél tizenegykor minisztertanácsra ült össze.

Az Egyesült Államok haditengerészeti hivatala két újabb amerikai hajó elsüllyesztéséről adott ki hivatalos jelentést.

A bostoni rádió jelenti, hogy a kubai kormány lemondott.

Elfogták és agyonlőtték Heydrich gyilkosait**A merénylők akik angol repülőgépről ereszkedtek le, egy prágai templomban rejtőzködtek**

Prága, június 19.

A Német Távirati Iroda hivatalos közleményt ismertet, mely szerint a védnökségi német rendőrség kinyomozta Heydrich SS főcsoportvezető birodalmi fővédnök helyettes gyilkosainak rejtőhelyét és egy prágai templomban elfogta majd agyonlőtte a merénylőket.

Elfogták és kivégezték a merénylők cinkostársait is. Valamennyien cseh nemzetiségűek. Mint hivatalosan megállapították, a merénylőket egy angol repülőgép szállította a cseh

protektorátus területére és azok tettük elkövetése óta abban a templomban rejtőzködtek, ahol most elnyerték megérdemelt büntetésüket.

A Szovjet legfelsőbb tanácsa megerősítette az angolszászokkal kötött szerződést

Berlin, június 19.

A Német Távirati Iroda közli a moszkvai rádió hírért, mely szerint a Szovjet legfelsőbb tanácsa tegnap ülést tartott a Kremlben, hogy ünnepelesen megerősítse a Molotov által Lon-

donnal és Washingtonnal kötött egyezményt. A tanácsülésen Molotov részletes beszámolót adott az angolszász politikusokkal folytatott megbeszéléseiről.

Churchill meglepetésszerűen Washingtonba érkezett

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy londoni hivatalos közlés szerint Churchill angol miniszterelnök a brit vezérkar főnökének és a vezérkari bizottság főnöke titkáranak kíséretében Washingtonba utazott.

Washingtoni jelentés szerint az angol miniszterelnök már meg is érkezett az amerikai fővárosba és megkezdte tanácskozásait. A Fehér Házba amerikai időszámítás szerint csütörtökön éjjel 12 órára hívtak egybe érkekezletet.

Washingtonban úgy tudják, hogy Churchill meglepetésszerű amerikai útja a mind súlyosabbá váló hajóterhiánnyal és a legújabb katonai események folytán előállott új helyzettel függ össze.

Ugy Angliában, mint Amerikában a legnagyobb meglepetést okozta Churchill váratlan útja. Az angol miniszterelnök elutazása előtt hosszabb kihallgatáson volt a királynál, Washingtoni utjáról a kormány egy-két tagján és néhány magasrangú tisztén kívül senki sem tudott.

Early, Roosevelt személyes titkára sajtóértekezletet hívott egybe a Fehér Házba, ahol közölte az újságírókkal, hogy Churchill megérkezett. Kijelentette, hogy Churchill tárgyalásairól

ezen a héten sem Rooseveltől, sem pedig Churchilltől ne várjanak semminemű nyilatkozatot.

A „villámgyors döntés” lehetőségeiről folyik a tárgyalás Washingtonban

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a Reuter angol hírszolgálat diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy Churchill üzleti okokból utazott Washingtonba. Megbeszélései négy tárgykörre vonatkoznak. 1) a második arcvonal, 2) a szállítás kérdése, 3) a közel- és távolkeleti

hadműveletek és 4) az USA hadianyagszállításai a Szovjetnek és Kinának.

Az angol hírszolgálat szerint nem valószínű, hogy Churchill Amerikában mutatkozni fog a nyilvánosság előtt. Roosevelttel a „villámgyors döntés” lehetőségeinek megteremtéséről tárgyal.

Bulgáriában az árdrágítás és üzérkedés egy tekintet alá esik a hazaárulással

Szófia, június 19.

Zaharijev bolgár kereskedelemügyi miniszter rádióbeszédet mondott. Foglalkozott Filov miniszterelnök azon bejelentésével, Bulgária minden erejével kiveszi a részét az új Európáért folyó élet-halálharcból és ez a tény az ország gazdasági életére is kihat, ami szükségessé teszi a tervgazdaság életbeléptetését. Alapelv, hogy a közérdeknek meg kell előznie a magánérde-

keket. Az állam veszi ellenőrzés alá minden közszükségleti cikk elosztását és lehetővé teszi, hogy a terheket mindenki egyformán viselje és a készletekből mindenki egyenlő mértékben kapjon. Rendkívül megszigorították az üzérkedés és a háborus nyereszkekedés ellenőrzését. A vagyonszerzésből üzött üzérkedés — mondotta a miniszter — egy tekintet alá esik a hazaárulással.

„A kormányzó erős keze jelenti országunk védelmét és rendjét“

Kállay miniszterelnök rádióköszöntője

Kállay Miklós miniszterelnök, csütörtök este az ország népe nevében a rádió keresztül köszöntötte a Kormányzó Ur Öfömlétőségét születésnapja alkalmából. A miniszterelnök az alábbi beszédet mondotta:

— Fömlétőségü Kormányzó Ur! A magyar katona kint a fronton, minden magyar: az egész nemzet emlékezik ma, ünnepel és köszönt. Hálat ad az Uristennek, hogy itt van közöttünk, itt az élünkön és rajongó szeretettel, fanatikus bizalommal, áhitatos tisztelettel köszönti születésnapján: köszönti mint embert és fajtának elhivatottságának inkarnációját.

— Hetvenöt év küszöbén töretlen erővel, erős kézzel, soha nem változó célkitűzéssel és hittel vezeti, irányítja és meleg szívének nap-sugarával árasztja el magyar világunkat.

— Erős keze jelenti országunk védelmét, rendjét, az emberi jog és lét biztonságát: nem változó célkitűzései jelentik nemzeti létünk beljességét, állandóságunkat, történelmi múltunkat, jövődönket és jelentik mindenekfelett múltunk és jövőnk megdönthetetlen alapján: a magyar becsületet.

— Meleg szíve tesz emberivé, magasabbrendű nemzeté, amely nem gyűlöl, nem üldöz, nem bosszuálló, de ha kell — ítél, amely szeret, ezért vonz és mért igazságos, meg is bocsát.

— A történelem arra tanít, hogy országok, népek sorsa az országlásnak minden formájában, minden államformában egy vezető, irányító kézben van. Ennek a ténynek lehetnek más-más alkotmányjogi formái, de az abszolutizmustól a diktatúrákon keresztül a köztársaságokig egy akarat, egy irányítás érvényesül mindig.

— Ez az egy akarat, egy irányítás Magyarországon: Horthy Miklós, az ország kormányzója. Az alkotmányos, a felelős kormány élén mindig felelősség vállalásával és tudatával szögezem le ezt, mert majd 25 éves országlás után tudja mindenki, hogy annak, ami van, amit meg tudunk menteni a nagy összeomlás után, amit azóta építettünk, amit erősítettünk és amit még ez az ország teljesít, az az Ö országlásának, az Ö nevének, az általa megteremtett magyar világnak vele elválaszthatatlanul összeforrt eredménye és alkotása.

MAGYARORSZÁG VEZÉRE

— A Vezért, a kormányzót, a törhetetlen akaratot hangsúlyozom és ünneplem. De büszkén hirdetem, hogy Magyarország Horthy Miklóssal az élén az európai kontinens hadviselő államai között talán az egyedüli, amely ősi alkotmányát, alkotmányos életét és berendezkedése lényegét töretlenül mentette át az 1914-ben megindult nagy világégés óta.

— Ez az ország, ez az állandóság, ez a változatlan jogfeloldás ma is, mint mindig az emberi szabadságjogok őre és teljesíti megint történelmi hivatását mint végvára mindannak, ami a mai európai kultúrát megteremtette. Előretolt őrszeme a latin kereszténységnek és kultúrának, a germán civilizációnak. Mi voltunk a végső keleti bástyafokai mindannak, ami ezt a világot kialakította.

— A latin reneszánsz felvilágosodása, a germán humanista mozgalom, a reformáció és az ellenreformáció nagy tisztító tüze, a francia forradalom eszmeáramlata, az utána jövő, nyugalmában is rohanó évszázad minden megmozdulása futott rajtunk végig. Ebben éltünk benne, ezért voltunk és vagyunk: Európa. Nem mi, de a történelem, a kultúra és a civilizáció húzott határvonalat közénk és a Kelet közé. És a történelem rendelése volt, hogy soha be ne hódoljunk a hódítóknak, hogy mindig harcoljunk és ezért mindig feltámadjunk. A történelem rendelése volt küldetésünk Európa keleti végvárán, hogy ebből a végvárból védjük mindig, egyedül, magunkra hagyva a Nyugatot. Védjük minden támadás ellen s meg is tört minden támadás ezen a földön — csak mi veszítettünk sokat.

— Ma megint történelmi küldetést teljesítünk. Értse meg a barát, akivel együtt harcolunk, értse meg az egész világ: mi újra a keresztért, a kultúráért, a civilizációért, az emberiségért, a tiszta otthonért, a mosolygó gyer-

mekért, mindenért, amiért embernek lenni és élni érdemes és mindenekfelett a fogalommal magasztosult Hazáért, a történelem által formált nemzetért, az ősi Magyarorszáért harcolunk.

Az Egei-tenger, mint a tengelyhatalmak támaszpontja

Irtá: Brüninghaus ellentengernagy

Az Egei tenger csekély kiterjedése ellenére is már régóta jelentős szerepet játszik nemcsak lakói, hanem a népek sorsában is. Ezt az egyébként igen változatos szerepet a tengerrész geopolitikai helyzete okozza, minthogy nemcsak a Fekete tengerhez vezető Dardanellákat foglalja magában, hanem az Európát és Ázsiát, sőt távolabbi értelemben Afrikát is összekötő hidat Görögországnak a német haderő által történt megszállása óta az Egei tenger jelentősége csak növekedett a további hadvezetés szempontjából mégpedig a tengelyhatalmak javára.

A világháborúban az Egei tenger a Dardanellák előtt fekvő Imbros és Lemnos szigetekkel együtt a nyugati hatalmak felvonulási területe volt. A Dardanellák ellen intézett tengeri és szárazföldi támadásuk azonban meghiúsult. Az ellenség vesztesége 120.000 ember volt, ebből csak angol 37.000 esett el. Különösen sokat szenvedett az ausztráliai és új-zélandi hadtest. Ezért könnyen érthető Ausztrália kormányának akkori jelentésében buvá keserűség: „Churchill beképzeltisége, laikus gyanútlanága és az idősebb, lassabban gondolkodó agyakat szerencsétlenül meggyőző ereje szülte ezt a tragédiát Gallipolinál!”

Churchill közben 25 évvel idősebb lett, de győzelmes visszavonulásain nem változtatott. A Balkán-kaland talán még megdöbbenőbb és felelősségnélkülibb cselekedet volt, mint a Dardanellák bevételének kísérlete. Egyébként mindkettőre jellemző az a jég hideg következetesség, amelyek az angolok magukat kimélték és Ausztrália katonáit küldték a tűzbe. Churchill legkormöfontabb magyarázatásai sem tudták tel-

sorsunkat megint a kulturához, a civilizációhoz kötöttük, — de ma nem harcolunk egyedül. Szövetségeseink vannak és van vezérünk és a vezér mögött egységes, meg nem ingó, félre nem vezethető új erejű magyar nép.

— Ennek a népnek nevében — tudom, hogy minden hű fiának az akaratával — köszöntöm ma Magyarország kormányzóját: Horthy Miklóst. Hetvenöt éves kora küszöbén köszönjük Neki a magyar feltámadás, megerősödés múltját és bizzuk rá a magyar jövődőt. Aldja meg az Istent!

Jesen megnyugtató az ausztráliaiakat, akik most a fenyegető japán veszély közeledtével igen vegyes érzésekkel gondolnak vissza arra az időre, midőn fiaik Európában céltalanul elpusztultak.

Az Egei tenger tele van szórva szigetekkel, melyeket a győztes német és olasz csapatok azonnal birtokba vettek. Habár Cyprus még az angolok kezében van, az Egei tenger elfoglalása a Földközi tenger keleti részének hadászati helyzetét teljesen a tengelyhatalmak javára fordította. Innen tudják a németek és olaszok a Suez-csatornához vezető angol tengeri utakat szünet nélkül fenyegetni. Az északafrikai brit hadsereg utánpótlásának és ellátásának nehézségei mindenki előtt jólismertek, hiszen Rommel is javarészt ennek köszönheti győzelmét. Az Egei tenger nehéz csatahajók horgonyzására is alkalmas kikötőkkel rendelkezik, mint például Pireusz, Szaloniki és Volosz, míg a szigetek egyes nesen ideális támaszpontok kisebb hadihajók és a légierő számára. Ezért tudják a tengelyhatalmak a Krétától Libiáig terjedő, alig 500 km-es tengerészt is könnyen ellenőrizni.

Az Egei tenger birtoklása a tengelyhatalmak részéről Anglia földközítengeri helyzetének olyan lényeges gyengítését jelenti, hogy tulás nélkül állíthatjuk a tengelyhatalmak hadászati helyzetének fölényességét ezen a tengeren. Az angol elvakultság ezt saját kárára nem akarta észrevenni. De az északafrikai vereség és hajójának sorozatos elsüllyesztése most már lassan rádobhentik a megváltozott helyzet felismerésére a kétségbeesetten kapkodó angol hadvezetőséget.

Középeurópai sorsközösség

Irtá: Rohan Károly Antal herceg

Az utóbbi hónapok és évek eseményei világosan bebizonyították azt, amit minden szülőföldjéhez ragaszkodó ember Középeurópában már régen tudott: hogy a középeurópai népek települési térsége olyan belső egységet képez, amelyet a párizskörnyéki békék államainak hatalmi politikája csak rövid időre szakíthatott szét.

Attól a perctől kezdve, midőn a nemzetiszocialista és fasiszta forradalmak összetalálkoztak abban az elhatározásban, hogy Európa sorsának irányítását saját maguk fogják teljes felelősséggel intézni, a középeurópai erőteljes revíziós mozgalmakat rögtön történelmi átütő erő frissítette fel. A területi kiigazítások lépésről lépésre haladó menetével együtt a nemzeti és szociális megújodási törekvések is nagy tért hódítottak az egyes népekben, melyek ezzel tulajdonképpen életképességüket bizonyították be.

A polgári nacionalizmus és osztályharc, a nemzetközi kapitalizmus és a nyugati népet nálunk téridegen eszmevilágából kibontakozó élet-erők szó nélkül félretolták a múlt tárgyalanná vált jelszavait. Ahogy belföldön a magánjog a sokkal értékesebb és tagozottabb népjoggá változik, hogy így ember, család, munka és magántulajdon új, valóságnak megfelelő és boldogító értelmet kapjanak, úgy a nemzetközi jog különféle ágában is teljesen új szellem kel életre. A

társadalmat megnyugtató jogrendezés pedig őríási teljesítmények elvégzésére ösztönöz, amint ezt a most folyó háborúban tapasztalhatjuk.

Aki azonban a jelenkor eseményeiben elsősorban csak hatalmi folyamatot lát, annak természetesen igaza van, de csak az egyik oldalt látja. Befelé ugyanis éppen a hatalmilag biztosított nemzeti fegyelem a szociális kérdés nagyarányú megoldásának előfeltétele, ahogy ez a tengelyhatalmak népeinek belső életében jelenleg történik. A külső hatalom pedig Középeurópa politikai, szociális és gazdasági újjárendezésének léte alapja, amire nemcsak a német és az olasz, hanem a középeurópai sorsközösség összes népe törekszik. A történelmi felelősséget átérző fiatal erőkből áradó hatalom új életet teremt, ami viszont új jogrenddé fog alapulni. Ahol pedig egyesek az új idők szellemét nem akarják megérteni, ott a politikai hatalom magától értetődő elsőbbsége erősebben kifejezésre jut, mert ahol gyalulnak, ott forgács is repül. Aki pedig át akarja építeni házáat, annak nemcsak az erdőből kell fát hozni, hanem a régi gerendákat is gyalulni, ha még nem korhadtak el.

A középeurópai sorsközösség most van fejlődésben. De minél gyorsabban megérti minden nép itt Középeurópában ennek a sorsközösségnek belső és külső, szellemi, politikai és gazdasági szükségességét és ezert cselekszik, annál hamarabb lesz egész Középeurópában: béke, jólét és szociális igazság.

LEVENTÉK ROVATA

Országos gyorslevente motoros-verseny

A Leventék Országos Parancsnoka 1942. június 28-án, a kettős ünnep leső napján, országos gyorslevente motorkerékpáros versenyt rendez, Pécs céllal, leventék és polgári motorkerékpárosok (kismotorok, szőlőmotorkerékpárok és oldalkocsis gépek) számára. A verseny összetett: turautból, katonai jellegű terepversenyből és a városban tartandó ügyességi próbából áll. Értéklése olyan, hogy a gépek sebességéből vagy nagyobb úrtartalmából adódó előnyök kiegyenlítődjenek és kizárólag a vezető tudása és ügyessége legyen a döntő tényező. A versenyen csak azok vehetnek részt, akik nevezésüket a nevezési zárlatig (június 20) szabályszerűen postára adják és akiknek nevezését a Leventék Országos Parancsnoka elfogadta. Nevezni levél útján lehet, amelyben meg kell jelölni a nevet, vallást (az 1939. IV. t. c. értelmében zsidónak tekintendő-e vagy nem), születési évet, foglalkozást, pontos lakcímet, mely egyesület vagy leventeegyesület színeiben indul, a motorkerékpár gyártmányát, úrtartalmát és rendszámát, fel kell tüntetni: szóló vagy oldalkocsis, az előírt utvonalon melyik pontjára kíván indulni, végül egy nyilatkozatot kell mellékelni, melyben a versenyen résztvevő kötelezi magát büntetőjogi felelőssége tudatában, hogy ha a versenyen nem indulna vagy a táv felét nem tenné meg, a versenyre kapott motalko-jegyeket 24 órán belül visszaküldi a rendezőségnek. A versenyen saját felelősségére vesz részt és az okozott károkért, kizárólag mindenki saját maga felel. Nevezési díj 2.— P. Az összeg a nevezéssel egyidejűleg 20 filléres postabélyeggel küldendő Leventék Országos Parancsnokához: Budapest, V., Alkotmány-u. 5—7. A benevezettek posta útján kaphják kézhez menetlevelüket, motalko-jegyüket és a rajt-számot.

A verseny turauti részében tizenegy utvonalt jelölt meg a rendezőség. A turaut célja a Pécs előtti 8. km.-nél, a terepverseny rajthelyénél van. A turaut után a versenyzők terepversenyt futnak időre, egész mérsékelt emelkedésű mezőségen, kb. 2000 méteres távon. Ezután a versenyzők a részükre kijelölt helyen gyülekeznek és egyszerre futnak be Pécsre, a Hősök tere és az Egyetem előtti kb. 160 méteres lezárt aszfaltos utvonalon ügyességi próbát futnak (szlalom) időre.

A győztesek és helyezettek díjazása tiszteletdíjakkal és érmekkel történik.

Ez a verseny a kiírásra kerülő 1942. évi országos motorkerékpáros gyorslevente bajnokság második pontszerű futama.

A verseny részletes feltételeiről a Leventék Országos Parancsnoksága ad felvilágosítást: Budapest, V., Alkotmány-u. 5—7.

17 ÉS FÉLMILLIÓ DARAB CIGARETTA HONVÉDEINKNEK

A magyar rádió ugyszólván naponta közli híradásaiban az ország minden részében egyre nagyobb sikerrel folyó „Füsttelen napok” újabb eredményeit. A legtöbb helységben a leventeleányok és fiuk lelkes munkájának eredménye az a hatalmas mennyiségű dohány nemű, amely harctéren küzdő hős honvédek számára naponta utnak indul. A rádió időnként összegezi az eredményeket. Így például csupán a rádióhoz beküldött és rádióban közölt adatok szerint 1942. február 17-től május 31-ig 17 és félmillió darab cigaretta, közel 43 ezer csomag dohány és 8 ezer darab szivar gyűlt össze a füsttelen napokon. A dohányneműeken kívül május 1-től május 31-ig 11 ezer 139 pengő és 80 fillér készpénzt adományoztak megváltás címén. Ezenkívül összegyűlt május hónapban 7.258 csomag, illetőleg doboz cigarettapapír és hüvely, 26.500 doboz gyufa, 1580 drb. konzerv, 500 liter rum, 150 kg. száraz tészta, 400 pár keztyű, 1.200 drb. pipere szappan, 250 drb. borotvaszappan, 300 kg. mosószappan, valamint métermázsaszámra könyv, folyóirat.

ASSZONYOK VILÁGA

Hogyan kell mosni és vasalni a műrostos anyagokat?

A háboru szülte nyersanyaghiány folytán a magyar és a külföldi textilgyárak mindjobban rátérnek a műrostos textilárak gyártására. A nagyközönség egy része idegenkedik az új anyagoktól, mert azt hiszik, hogy tartósságban, színben gyengébb minőségűek a megszokott pamutáraknál. Éppen ezért kívánatos, hogy háziasszonyaink megtanulják, hogyan és miként kell ezeket az új anyagokat mosni, illetve vasalni. Első teendője a háziasszonynak az legyen, hogy a műrostos anyagokból készült szennyest ne gyűjtse össze, mert csak az egyes darabok megfelelő szárítása révén kímélheti meg a műrostos anyagokból készült anyagok rugalmasságát és színét. Legcélszerűbb, ha nem várják meg a háziasszonyok a műrostanyagú ruhák erős bepíszkolódását, mert a kevésbé piszkos anyagokat könnyebb mosni.

A tiszta műrostból készült ruhát és fehérneműt legcélszerűbb először beáztatni, másnap pedig hideg vagy langyos szappanos, vagy mosószeres vízben bemártással és kinyomkodással mosni. A ruhát forró vízbe tenni, vízesen dörzsölni, facsarni, vagy kefélni nem szabad. Szóda használata szintén mellőzendő. Mosás után a ruhát

addig kell öblögetni, míg a víz tiszta nem marad. A ruhából a vizet óvatosan, minden facsarással nélkül kell kinyomkodni. Az asztalt, vagy más sima deszkát vastagon kell ruhákkal lefedni és erre kell ráfektetni a szárítandó ruhát eredeti formájára szépen kilgazitva.

Siettethetjük a szárítást háziasszonya-fehér kendőkkel kiszivattyújuk. Kályha mellett azzal is, ha a ruhából a nedvességei lett, napon a kényes ruhát szárítani nem szabad, sem kötélre kifüggeszteni, mert a formája elhuzódik. A vasalás könnyű vasalóval a ruha visszaján vizes rongyon át történjék, természetesen kevésbé meleg vasalóval.

Ha a vászonnemű csak műrostos és nem tiszta műrost, gyengén ki is főzhetjük. Fontos, hogy a mosáshoz langy vizet, vagy lágyított vizet használjanak. Színes műrostos anyag csak akkor mosható, ha előzőleg egy darabkát vízbe mártanak, a vizet belőle kinyomták és látják, hogy kipréselt víz tiszta marad. Célszerű a színes műrostos anyagok öblítő vizébe egy kis ecetet is tenni és ekkor a színek a mosás után is élénkek maradnak.

Igy mosakodjunk a szappanhiányos világban!

Elcsépelet régi mondás, hogy a kultúra tokmérője a szappanfogyasztás. Valami igazság azért volt benne — de csak az úgynevezett »boldog békeévekben«. Ilyenkor azonban, mikor a fogyasztás minden területén súlyosak a korlátozások, nem lehet többé a kultúrát — a szappanstatistikával mérni. Igaz, hogy Hamlet se vethetné fel a kérdést: »mosdani, vagy nem mosdani?« mert mosdani feltétlenül szükséges. Igen ám, — de hogyan? Ezt a kérdést veti fel Cs. Mócsy Márta dr.-nak a »Nagyasszonyunk« legújabb számában megjelent csevegésében. Ocsi, aki mint minden diáktárs, némi előítélettel viseltetik a gyakori mosdással szemben. Ezt az ellenszenvet, nagy-ravaszul a szappanhiánnyal támasztja alá. Nos hát, Ocsit és társait megnyugtattja a magyar ifjúsági szociálhigiénia lelkes művelője, a kiváló orvosnő, miután három pontban foglalja össze a rendes reggeli mosakodáson kívül: 1. feltétlenül kezét kell mosni evés előtt, 2. kezét kell mosni minden piszkos munka után és 3. kezét kell mosni, mielőtt beteghez nyulunk, majd a beteggel való foglalkozás után is.

Hogy csináljuk ezt a naponkénti többszörös kézmosást úgy, hogy a szappanhiány ne okozzon nehézséget? Ennek is megvan a maga módja! Mindenekelőtt a mosdás, de különösen a kézmosás technikáját osszuk két részre. Az egyik — mondjuk! — a mechanikai tisztálkodás. Ez annyit jelent, hogy minél bőségesebb vízben — a folyóvíz a legmegfelelőbb! — külső behatással eltávolítjuk a bőrfelületről a lerakódott piszkot, megpuhítjuk a bőrt és egyúttal kitágítjuk a pórusokat. Most következnek az immár gazdaságos vegyi tisztulás. Kellően feláztatott, megpuhult, vizes kézbe vesszük a teljesen száraz szappant és abból most már csak igen kevés mennyiség szükséges ahhoz, hogy vegyileg tisztogató szappanhab keletkezzék, amely nyugodtan hatol be a bőr pórusaiba és a még megmaradt tisztáltságot, főképp pedig a különféle káros baktériumokat és bacillusokat végleg eltávolítja. Ahol festéktől, ken-

céktől, stb. származó piszkokrét van a kézen, ott erősebbnek kell lenni a mechanikai behatásnak is — mosdókefe stb. — és a kémiajanak is — citromsav, fahamu, stb.

Ha ezeket az általános szabályokat megtartjuk, akkor még a mai időkben is megőrizhetjük kezünk tisztaságát.

Cukortalan befőzés

Szörpöt készíthetünk: ribizliből, málnából, eprből, szamócából, áfonyából, meggyből, szederből. A cukortalan elkészítésnek két módja van: 1. A gyümölcsöt áztatás nélkül megmossuk, lecsorgatjuk, nyersen szitán áttörjük. A levét állni hagyjuk, míg megülepedik, aztán a tiszta levét üvegbe töltjük. A jól bedugaszolt üveget forrástól számított 30—35 percig gőzöljük a dugót és hűvös helyre tesszük. 2. A másik eljárás szerint a gyümölcsből gyümölcslé pároló készülék segítségével vonjuk ki a levét. Ez az eljárás tiszta, üledékmentes nedvet ad. Ezt tesszük palackokba s gőzöljük az 1. alatti eljárás szerint.

Hasznos apróságok

Ismeretlen eredetű foltot selyemből úgy veszünk ki, hogy tiszta üvegbe spirítuszt öntünk, lezárjuk, s forró vízben melegítjük, majd a meleg spirítuszba mártott tiszta ruhával dörzsöljük a foltot. Ha a szesz teljesen elpárolgott, kivesszük a selymet. Abban az esetben, ha a tisztított helyen sárgás folt maradt vissza, azt langyos, szappanos vízzel könnyedén átmoszuk és tiszta vízzel leöblítjük.

Párnázott butorok érzékenyebb bevontát legjobban szalmiákos vízzel, alkohollal vagy petróleuméterrel lehet megtisztítani. Ügyeljünk azonban arra, hogy a tisztításra használt folyadékok ne hatoljanak be a butor belsejébe.

Az előszobajátkra belülről felszerelt biztonsági láncoknak csak akkor van hasznuk, ha a lánc felerősítése vízszintesen történik. A függőleges felerősítésnél ugyanis kívülről egy kis pálcikával vagy dróttal könnyen ki lehet emelni a biztonsági láncot.

25.000 pengő értékű ékszerrel loptak el egy utazótól a zombori Vadászkürtben

A rendőrség néhány óra alatt előkerítette a tettest

Perlstein Ferenc ékszerutazó jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes besurrant a Vadászkürtben lévő szobájába és onnan elemelte 25.000 pengő értékű ékszerkolekcióját, több különböző értékű használati tárgyat és 1.300 pengő készpénzt tartalmazó pénztárcáját.

A rendőrség bravuros nyomozással már néhány órával a feljelentés után kinyomozta és elfogta a tettest, akinek nevét egyelőre nem

hozzák nyilvánosságra. A tolvaj azzal védekezik, hogy beszámíthatatlanságig ittas állapotban követte el tettét.

Mint nem hivatalos helyről értesülünk a lopás egy vig éjszaka után történt. A károsult a kellemes szórakozás hatása alatt nyitva felejtette szobája ajtaját és csak reggel vette észre az értékes ékszergyűjtemény eltűnését.

Megrendítő gyermekszerencsétlenség Obecsén

Egy gyermekkocsi két kisgyermekkel belegurult a csatornába

Obecséről jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Obecsén a csatornaparton. Szabó András napszámos János nevű 8 éves kislánya a csatorna parton játszadozott kis öccsével és kis húgával, akiket gyermekkocsiban magával vitt, hogy a Prohászka-féle szállásról hazahozzák a tejet. A szállás a csatornán túl van és a kis Szabó Jani, míg várta, hogy a tejet áthozzák a csatornán, játszadozni kezdett két és fél éves Józsi és másfél éves Juliska nevű testvérekével a csatornaparton. Vastag Ferenc cipész körülbelül kétszáz méterre lehetett a gyerektől és horgászott. Egyszerre csak segélykiáltásokra lett figyelmes, a hangok irányába rohant és mikor

oda ért, ahol a három kisgyermek játszadozott, iszonyodva látta, hogy azok gyermekkocsistul együtt a csatornában fuldokolnak.

Vastag pillanatok alatt a vízbe ugrott és a két kisebb gyermeket, akik rémülten kapázkodtak a felborult gyermekkocsiba, sikerült kimentenie, a nyolc éves Jánoskát azonban sehhol sem látta már, mert ugylát-szik pillanatok alatt elmerült.

Sokáig kereste a kisfiú holttestét, de nem sikerült neki megtalálni. A szerencsétlenségről zsonnal értesítette a szülőket és a csendőrséget. — A vizsgálat megindult.

Zöldség és gyümölcszárító és konzervgyár Zomborban

Azt kívánom megvilágítani, hogy miért kell Zombor városának ez a gyár.

Először is Zombor, mint megyei központ még alig rendelkezik számottevő gyárral; tehát már városfejlesztési szempontból is szükség volna rá.

Másodszor a fenti gyári üzem, ha idővel kibővíti és nagy területre terjeszti ki működési hatósugarát, igen sok olyan munkásnak ad kegyelmet, akiket az eddigi kisebb gyárak, sőt még a mezőgazdaság sem tudott munkához juttatni. Tehát szociális szempontból is igen fontos volna ezen gyár életre hívása és fejlesztése.

Harmadszor és ez volna talán a legfontosabb ok, hogy ez a gyár létrejőjön és pedig Zombor és vidéke mezőgazdasági termelésének belterjességét feltűnő módon emelné. U. i. Zombor és vidékén a mezőgazdasági termelésben nagyon gyengén van képviselve a gyümölcs és zöldség. Ezt elsősorban annak kell tulajdonítani, hogy a zombori gazdák főleg a kényelmesebb termelésű gabonafélék és kapás növények termeléséhez vannak hozzászokva. Talán nem kevésbé fontos oka ennek az is, hogy a zombori gyümölcs és zöldség piacot annyira elhúzzák a környékbéli gazdák (főleg bácskertesiek) terményeikkel, hogy a zombori gazdák nem tudnak a versennyel megbirkózni.

Másképp állna ez a dolog, ha itt Zomborban egy minden mennyiséget felvevő gyártelep létesülne, méghozzá kielégítő árat fizetne. Ugy hiszem, hogy ebben az esetben a zombori gazdák sem idegenkednének a több munkával járó, de viszont sokkal nagyobb jövedelmet hozó gyümölcs- és zöldségtermelés felkarolásától sem.

Negyedszer nem lekiicsinylendő a gyár mellett szóló azon körülmény sem, hogy jelenleg ebben a háborús időben a szárított gyümölcs és zöldségek oly nagymértékben keresettek, hogy nem tudnánk belőle eleget produkálni. Tehát a nemzeti szempont is amellettt szól, hogy ez a gyár minél hamarabb létrejőjön.

Ötödöszer a szárított gyümölcs és zöldségfélék iránt a kereslet nemcsak most a háborús időkben, hanem a háboru után is megmarad,

mint ahogy az a háboru előtti időkben is meg volt. Itt számítani lehet arra is, hogy a terménykészletek különösen zöldség- és gyümölcsfelében a háboru alatt annyira kimerülnek, hogy azokat pótolni sokáig nem lesz lehetséges. Nem úgy azonban a gabonaféléknél, mert a háboru után sok olyan terület kerül a gabonafélék betetésére (Ukrajna, Afrika, Amerika, Ázsia stb.), amelyek önteni fogják az olcsó és minden versenyt kibíró gabonamagvakat, amelyek a mi aránylag elég drágán előállított magvainkat a piacról ki fogják szorítani.

Ezért kellene a zombori és környéki gazdák nak kapva kapni az alkalmon, hogy egy ilyen konzervgyár létesüljön, mert akkor nem kellene félniök a mezei gazdálkodás s különösen a növény termelés csődjétől. U. i. a konzervgyár miután minden mennyiséget felvesz, a gazdák nak egy olyan alkalmat nyújt a mezőgazdasági termelés átszervezésére, amit nem volna szabad elszalasztani.

Egy ilyen konzervgyár létesítése annyira aktuális Bács-Bodrog vármegyében, hogy érte versenyezni fognak a többi városok is és ha Zombor sokáig késik, lehet, hogy megelőzik és akkor Zombor újból mellé fog esni, mintahogy a multban a cukorgyárral történt.

A fentiek intelmül szolgáljanak a részjegyzésre hivatott és még mindig habozó gazdák nak. Reméljük, hogy a közeljövőben nagyobb érdeklődést fognak mutatni elsősorban és különösen a gazdák, mert a tőke tulajdonosok részéről már nagyobb érdeklődés észlelhető és ha a szövetkezeti részjegyzés nem lesz kielégítő, akkor meg kell elégednünk egy részvénytársasági formával is, de a konzervgyárnak feltétlenül Zomborban kell megalakulnia, mert erre központi fekvése, vasuti és vízi utjai, valamint zöldség termelésre alkalmas földjei is predestinálják.

Pető Floris,
gazdasági egyesületi igazgató.

Német Továbbképző Tanfolyamot rendeznek a debreceni Nyári Egyetemen

A vallás és közoktatásügyi minisztérium 120736/1942. VI. 1. sz. rendeletével megbizta a debreceni Nyári Egyetemet, hogy a Német Tudományos Intézet közreműködésével a magyar középfokú tanintézetekben működő magyar anyanyelvű tanárok számára német nyelvi továbbképző tanfolyamot rendezzen. A tanfolyam szervezését legfelső fokon Dr. K. Kováts Gyula miniszteri osztályfőnök intézi, míg a tanulmányi vezetést Dr. Pukánszky Béla és Dr. Hankiss János egyetemi tanárok látják el. A tanfolyamon résztvevő tanárok tanulmányi segélyben részesülnek. Az előadások programjában a magyar és külföldi tudósok egész sora szerepel, s így minden biztosíték megvan arra, hogy a tanfolyam a résztvevők számára nagy szellemi gazdagodás lesz. Ennek a tanfolyamnak a megrendezésével a Nyári Egyetem a baráti és szövetséges Németországgal fennálló kulturális kapcsolatok elmélyítése terén egy fontos feladatot teljesít, mint az elmúlt évben olasz viszonylatban az olasz továbbképző tanfolyam megrendezésével.

Ujabb 85 sokgyermekes családot telepítenek le Baranyában

A Baranyamegyei Közlélet Szövetkezet fennállása óta a legnagyobb erővel vállalta az egykés Baranya néptelepítő falvainak meggyógyítását. A szövetkezet két irányban fejt ki nagy munkát: egyrészt támogatja a sokgyermekes baranyai törzsköcs családokat, másrészt Zala, Hajdu és Szabolcs megyéből telepített át családokat a baranyai földre. Az előbbi akció során mult év szeptemberétől kezdve 86 lakóházat épített, 153 tehenet, 89 lovat és 58 sertést osztott ki, ezenkívül 27 családnak földvétele, 31 családnak gazdasági felszerelésre, 2 kispáros és 15 kiskereskedő családnak jelentős kölcsönöket folyósított árubeszerzésre, forgótőkére. A másik vonalon ugyanakkor Uzsög, Képes, Vidák, valamint Avas, Kurucz és Szökéd pusztán telepített le összesen 85 családot, amelyek gyermeklétszáma átlagban hét. A családok egyenként 15—20 hold tulajdont, illetve kishaszonbérletet kaptak a megfelelő élő és holt felszereléssel együtt. Az üszögpusztai telepek részére megfelelő gazdasági épületekkel együtt 15 lakóházból álló mintatelepet építettek s már meg is kezdték az új telepések a fejenként 15 holdból álló saját tulajdonu földön a gazdálkodást, míg a többi pusztán települtek számára 34 ház most van építés alatt. A telepések számára a szövetkezet eddig 98 lovat, 48 kocsit, 61 ekét, 44 boronát, 6 vetőgépet, 55 tehenet, 16 sertést, 36 pár löszerszámot és 4 szecskavágógépet osztott ki.

Péter volt jugoszláv király eljegyezte magát egy görög hercegnővel

Zürichből jelentik: A londoni Evening Standard jelentése szerint Péter volt jugoszláv király eljegyezte magát a husz éves Alexandra hercegnővel Aspazia hercegnő és Alexander volt görög király leányával. (Bud. Tud.)

Beolvasztják a brit lovasezredek kardját

Az ócskavasgyűjtéssel kapcsolatban az angol hatóságok a brit lovasezredek kardját is a beszolgáltatandó ócskavas közé sorolták és elrendelték, hogy az ezredek szolgálatukba ezt a fegyverüket. Összesen 40.000 kard kerül beszolgáltatásra. Ezeket beolvasztják, hogy más fontosabb hadianyag gyártására használják fel.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelenca és a Bánát-mak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

UGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Szenteleky Kornél utca 12. Tel.: 331.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Arany kereszt gyógyszertár, Deák Ferenc krt.

HALÁLOZÁS. Knezevich Gyula gimnáziumi zenetanár f. hó 6-án, 48 éves korában hosszas szenvedés után, Becskereken elhunyt. Az elhunytat Zomborban élő édesanyja és hozzátartozói gyászolják.

A Főméltóságú Asszony vasárnap Szabadkára látogat. A délvidéki MANSz csoportok június hó 21-én vasárnap nagyszabású ünnepséget rendeznek abból az alkalmából, hogy Szabadkára érkezik vitéz nagybányai Horthy Istvánné főméltóságú asszony. Szabadka főméltóságú vendége szombaton érkezik meg és ebből az alkalmából este fél 9 órai kezdettel a Városi színházban jótékony célú művészestét is rendeznek. Június 21-én délelőtt 11 órai kezdettel a Magyar Erő és Művelődés Házában diszgyűlés lesz.

Serédi hercegprímás Maglione hiborosnál. Rómából jelentik, hogy Serédi Jusztinián hercegprímás, akit mint jelentették a pápa különkihallgatáson fogadott, tegnap Maglione hiboros államtitkárnál tett látogatást.

A MÁV. díjszabási bizottsága június 25-én és 26-án Nagyváradon tartja ülését. A magyar vasutak állandó díjszabási bizottságának ülését Udvarhelyi Károly, a MÁV. kereskedelmi főosztályának igazgatója június hó 25-26-ra hívta össze, ezidén a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara üléstermébe. A díjszabási bizottságnak igen nagy tárgysorozata van, ezek között számos árucikk áruosztályozása szerepel. A pótananyaggyártással kapcsolatban több felvételezéséről is szó lesz.

La FASZÉN Mérónél

Bajai országot 11

Telefon 6

Július 2-án sorsolják másodsor az erdélyi kölcsön nyereményeit. Az Erdélyi Nyereménykölcsön sorsolási terve szerint most, július 2-án tartják a második sorsolást. Ekkor 1633 nyereményt sorsolnak ki 1.4 millió pengő értékben. A főnyeremény 300.000 pengő. Ezenkívül két darab 50.000 pengős, 10 darab 10.000 pengős, 150 darab 1000 pengős a kisebb nyereményeken felül. Egyébként az egymillió főnyereményből ötöt sorsolnak ki a legközelebbi öt esztendő alatt.

Valjevo környékén helyreállt a rend. Belgrádból jelentik, hogy Valjevo szerbiai város környékén, ahol eddig harcok voltak, most már helyreállt a rend és a lakosság rendelkezésére áll a hatóságoknak.

A STOSz zombori csoportja vasárnap diszkozgyűlést tart. A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének zombori csoportja június 21-én délelőtt fél tízkor diszkozgyűlést tart a Vármegyeháza nagytermében. A közgyűlésen a központ kiküldöttjei is részt vesznek.

Jólsikerült műsoros délutánt rendeztek a bácsfeketehegyi óvodások. A bácsfeketehegyi óvodások kézimunkakiállítás keretében jólsikerült műsoros délutánt rendeztek. A Hiszekegy elmondása után Széll Juliska óvodáskislány üdvözölte a közönséget. A gyermekdélutánon valamennyi óvodás kigyermek szerepelt. Az előadás rendezéséért Fehér Rózsika óvónő érdemel dicséretet.

Meggyilkolták és kirabolták egy dárdai juhászt. A Dárda községhez tartozó Nagybezdán pusztán rablógyilkosságnak jöttek a nyomára. A községbeliek a patak vizében szétvert fejjel, kirabolva találták Dzsambász Tódor 46 éves juhászt. Dzsambásznak 80 darab juha volt és azokat a hártárban legeltette. A napokban adta el a lennyirt gyapjút és többszáz pengőt kapott érte. Az ismeretlen gyilkos erről valószínűleg tudomást szerzett és este, amikor a juhász a közelben levő erdőszákhöz ment ivóvizért, megleste és vagy egy fejszével, vagy egy kemény husánggal leütötte, majd a fejét szinte a felismerhetetlenségig szétzúzta. A nála lévő pénzt, óráját és egyéb értéktárgyát elrabolta, majd pedig a holttestet a közelben lévő patakhoz huzta és beledobta. A csendőrség a gyilkos kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

Tűz Moholon. Moholról jelentik: Karakásevics Tósa Tompa-utca 15 szám alatti háza ismeretlen okból kigyulladt és teljesen leégett. A kár 2000 pengő, ami biztosítás útján megtérül. A tűzoltóságnak önfeláldozó munkával sikerült a szomszédos nádfedelű házaktól távoltartani a tüzet.

Személyhajóforgalom Magyarország és Horvátország között. Apatinból jelentik: A Honzak motoros személyhajó minden kedden, csütörtökön és szombaton ismét közlekedik Apatin-Jenőfalva (Eszék) között. A hajó Apatinból indul 5.30-kor Jenőfalvára érkezik 9 órakor. Jenőfalváról indul ugyanazon a napon visszafelé: délután fél kettőkor és Apatinba érkezik délután 5 órakor.

A Bácskossuthfalva és vidéke Ipartestület alakuló diszkozgyűlése. A Bácskossuthfalva és vidéke Ipartestület vasárnap délután 3 órakor tartja meg alakuló diszkozgyűlést a Polgári Kaszinó nagytermében. A díszkozgyűlésen dr. Kocsondy Gyula, a szegedi Kamara kormánybiztosa, a szegedi Iparkamara, a budapesti Ipartestületek Országos Központja, dr. Katona topeletet fősztolgabíró, Csorja Zoltán közs. főjegyző, a tantestület, valamint több ipartestület kiküldöttjei vesznek részt.

Ha belel elvannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék lehetőleg azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohányi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Tíz havi börtönre ítélték a pincédi tejszövetkezet elnöke. A múlt év októberében nagyarányú vajdrágítást leplezett le a zombori rendőrség. A nyomozás megállapította, hogy a tettesek Tírr János pincédi tejszövetkezeti igazgató Schusztér János üzletvezetővel összejátszva a vaj kilóját 6 pengő 50 filléres áron, a maximális ár tulajdonságával adták el. Krisztics Sándor, Rausch Ede, Belényi János és Plesch Katalin újdéki illetve palánkai kereskedőknek, ilyen módon majdnem 10 mázsa vaj került forgalomba. Az ügy a zombori törvényszék elé került, amely előtt a vádlottak azzal védekeztek, hogy bár a vaj árának megállapítása október elején megtörtént, azonban csak a hónap végén plakátirozták ki, még hivatalosan nem értesültek. A bíróság azonban nem fogadta el a védekezésüket és Tírr Jánost nyolc hónapi, a többieket 6-6 hónapi börtönre ítélte. Fellebbezés folytán tegnap tárgyalta a bűnügyet a szegedi tábla Curry tanácsa, amely az iratok ismertetése után Tírr Jánost 10 hónapi, Krisztics Sándort 8 hónapi börtönre ítélte, míg a többiek börtönre ítélték.

A zombori levénte zászlószentelési ünnepsége filmen. A Magyar Filmroda felvételeket készített a zombori levénte zászlószentelési ünnepségről. A zombori ünnepség a 956. sz. magyar világhíradóban látható, amelynek vetítését már megkezdtek a budapesti elsőhetes mozik.

Bácskaiak a harkányi Nemzeti Vendéglőben Itt ülünk a harkányi Nemzeti Vendéglőben, melynek magyar szobájában oly szívesen élvezték a pihenés óráit már tavaly is a bácskaiak. Az agilis, jó megjelenésű és kedves modoru Brusch Kató asszony határtalan lelkesedéssel beszél az ideai terveiről: „Nincs szó, mely elmondhatná azt a boldogságot, amit tavaly éreztem, amikor megérkeztek az első bácskai vendégek. A régi szép idők tértek velük vissza Harkányba. Más azóta az élet itt, amióta ismét jönnek a bácskaiak, más a hangulat, mert igazi magyar levegőt hoznak magukkal. Napról-napra kedvesebb órákat töltenek nálunk a magyar szobában, melyet az ő kedvükért rendeztem be. Magyar szívem egész melegevel várom az ideai főszeszont, 20 év után az elsőt, amikor szabadon közlekedhetnek a bácskaiak Harkány felé, mely mindig a legkedvesebb fürdőhelye volt a Délvidéknek.” Rajongó szeretettel beszél Brusch Kató asszony délvidéki vendégeiről, akik hasonlóképpen a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak erről a nagy szerű magyar üzletasszonyról. Méltán érdemi meg a harkányi Nemzeti Vendéglő a bácskaiak szeretetét, mert elsőrendű zenekar, kitűnő dizőz, a változott viszonyok ellenére is békebeli konyha és pompás italok várják a vendégeket Brusch Kató Nemzeti Vendéglőjében, amelyet a délvidékiek ezrei fognak felkeresni. (D. P.)

Talált tárgyak elárverezése a zombori rendőrkapitányságon. A zombori rendőrkapitányság ez év június 26-án délelőtt kilenc órakor nyilvános árverésen elárverezte azokat a talált tárgyakat, amelyekért nem jelentkeztek a tulajdonosok. Árverésre kerülnek az 1 év és 1 nap óta rendőrhatalósági őrizetben lévő talált tárgyak: fegyverek, kek.

Kiosztották a Délvidéki Emlékérmeket a zombori rendőrkapitányságon. A Kormányzó Ur születésnapján kiosztották ki a Délvidéki Emlékérmeket a zombori kapitányság rendőrtisztjeinek, detektívjeinek és rendőreinek. Délvidéki Emlékérmeket a következők kaptak: Czako Zoltán rendőrtanácsos, Gritzmann István rendőrtanácsos, dr. Boda Vilmos rendőrfogalmazó, dr. Csatáry László rendőrfogalmazó, Ámon János rendőrfőfelügyelő, vitéz Benedek Géza, detektív csoportvezető, Számosfalvi György detektív, Kókai Simon detektívgyakornok, Soós III. József rendőrtiszthelyettes, Szabó Mihály rendőrtiszthelyettes, Antal II. Sándor, Erdős Miklós, Illés Ferenc, Kiss II. Mihály, Lékai Gyula, Szakáll György, Takács III. József főtörzsőrmesterek, Virágh Mihály és Németh XI. József rendőrök, Békési József, Erős II. István, Györe Károly, Halmos Ferenc, Horváth I. Kálmán, Kelemen László, Kiss VI. János, Koncz Géza, Kormos László, Marsi Nagy István, Matyasovszki Kálmán, Marsi Nagy István, Matyasovszki Kálmán, Novaczki Gyula, Réti József, Szalontai Gyula, Tóth V. Pál és Vörös István próbarendőrök.

Sebesvonat Szabadka és Nagyvárad között. A MÁV igazgatósága közli, hogy péntektől kezdődően Szabadka-Szeged-Rókus-Békéscsaba-Nagyvárad között az 1602-es és az 1601/1608 af. sebesvonatpár újból közlekedik. Szabadkáról 6 óra 04 perckor, Szeged-Rókusról 7 óra 20 perckor indul és Nagyváradra 11 órakor érkezik. Ellenirányban Nagyváradról 19 óra 50 perckor indul és Szeged-Rókusra 23 óra 41 perckor, Szabadkára pedig 0 óra 47 perckor érkezik. E vonatokat Nagyváradon Kolozsvár felé és felől gyorsvont, Szatmárnémetin Máramarosziget felé és felől pedig sebesvonati csatlakozást kapnak.

Megjelent a Magyar Sajtó júniusi száma. Az Országos Magyar Sajtókamara hivatalos közlönye június 15-én megjelent számában tudósítást közöl a haditudósító század bucsuztatásáról. beszámol Kállay Miklós miniszterelnök, Zsindely Ferenc és Lossonczy István államtitkárok látogatásáról a Magyar Sajtó Házában. A lap ezenkívül vitéz leveldi Kozma Miklós arcképének leleplezéséről közöl beszámolót s a legidősebb kérdésekről tájékoztatja a magyar sajtó

Mit kell tudni a gabona felhasználásáról és vámörlesztéséről

A termelőnél vetőmag céljára meggyógyított kenyérgabonát kizárólag vetésre szabad felhasználni. Az a termelő, akinek háztartási és gazdasági szükségletére nem termet elég kenyérgabonája, a gabonaterméséből elsősorban vetőmag-szükségletét tartozik biztosítani. Az, aki nem rendelkezik megfelelő minőségű kenyérgabonavetőmaggal, gyengébb minőségű kenyérgabonavetőmaggal nem termett elég, a hiányzó mennyiséget a községi előjáróság igazolványa ellenében a Hombár bizományostól megvásárolhatja. Vetőmagot kiutalás útján csak az a termelő kaphat, aki igazolja, hogy olyan mértékű elemi kárt szenvedett, amelynek következtében vetésre alkalmas terménnyel nem rendelkezik. Az inség vetőmag-akció keretében a vetőmag kiutalásáról a Földművelésügyi Miniszter gondoskodik. A közellátásügyi miniszter megengedheti, hogy olyan termelők, akiknek a gazdasági felügyelőség megállapítása szerint vetésre alkalmas lábon álló gabonájuk van, azt szükség esetén még aratás előtt vetőmag céljára leköthessék.

Tavaszbuzát kizárólag vetési célokra szabad felhasználni. Akiüknek több termett, mint amennyi a tavaszi vetőmag szükséglete, az a fennmaradó részt köteles a Hombárnak beszolgáltatni.

Buzát, rozst és kétszerest takarmányozási vagy szeszfőzési célra felhasználni nem szabad.

Vámörlesztés. Vámörlesztésre jogosultak a saját kezelésben művelt mezőgazdasági ingatlan birtokosai, a saját kezelésben művelt 5 kat-holdat meg nem haladó területű mezőgazdasági ingatlanok tulajdonosai, továbbá minden mezőgazdasági ingatlan birtokosa, ha saját kezelésben műveli birtokát és háromnál több gyermeke van, a hadbavonultak, illetőleg akiknek közös háztartásban élő családtagja hadbavonult, a haszonbérbeadott mezőgazdasági művelés alatt álló

földbirtok tulajdonosai, a haszonbér fejében kapott gabonából fedezhető mennyiséget, a mezőgazdaságban alkalmazott tisztviselők gazdasági cselédek, azok családjai gyógykezelésre alkalmazott orvosok, továbbá állatorvosok, az állandó mezőgazdasági alkalmazottak, az arató és más részes, sommás és napszámosok, a bárcseplővállalkozók, továbbá a konvenciók iparosok, a gabona vámörlesztést végző malom tulajdonosa és alkalmazottai, az állami, vármegyei, községi közbirtokossági, urbéres birtokossági, legeltetési, erdőbirtokossági, társulati, hegyi községi, egyházközségi alkalmazottak, vagy nyugdíjasok, továbbá aki gabonában fizetendő életjáradékért ruházta át mezőgazdasági ingatlanát a háztartási szükségletüknek természetben kapott gabonából fedezhető mennyiségre.

Mezőgazdasági ingatlanoknak kell tekinteni a szántóföldet, kertet, rétet, szőlőt, legelőt és erdőt.

Kenyérgabonát vámörlesztésre átadni, illetőleg a malomnak átvenni csak a kenyérgabonajegy vámörlési szelvényei ellenében szabad. A malom csak olyan kenyérgabonajegy vámörlési szelvényével átadott kenyérgabonát vehet át megörlesztésre, amelynek megfelelő gabonaszelvényeit már levágták. A malom kenyérgabonát vámörlésben csak annyit örölhet meg, amennyi mennyiségre szóló vámörlési szelvényt a gabonajegyőről levág.

A vámörlési díjat pénzzel kell megváltani.

A malom a vámörlési szelvényekkel átvett kenyérgabona tisztított súlyának a pulvételeivel ennél a súlynál 2%-kal kevesebb súlyú örleményt köteles az öröltetőknek kiszolgáltatni.

Vámörölő malomok egy napi örölőképeségüknek megfelelő mennyiségű cseregabonára tarthatnak igényt.

Egységes forgalmiadóváltás szabályok

A Budapesti Közlöny június 14-i számában jelent meg az áruszállítások általános forgalmiadója helyett fizetendő forgalmiadóváltásról, továbbá az általános és fénvüzeési adóról, valamint a forgalmi adókkal együtt kezelt egység közszolgáltatásokról szóló 500/1942. PM. számú pénzügyminiszteri rendelet. A fénvüzeési, illetőleg az általános forgalmi adó bevezetése óta eltelt több mint két évtized alatt az általános és fénvüzeési forgalmiadóra vonatkozó rendelkezések sok vonatkozásban ismételtelen és lényegesen módosultak és egyes törvények és rendeletek időközben újabb, a forgalmiadókkal kezelt közszolgáltatásokat is létesítettek. Ezek az időközi változások különösen a forgalmiadóváltás-rendszernek — az úgynevezett fázis rendszernek — az egyes iparágakra fokozatosan külön rendeletekkel kiterjesztése az egységes eljárás biztosítását nagyon megnehezítették.

Az új rendelet egységes forgalmiadóváltás-szabályokat állapít meg s az eljárási részben valamennyi forgalmiadóra egy séges végrehajtási utasítást tartalmaz. Azonos elvek szerint szabályozza a rendelet

azt is, hogy az egyes áruszállítások után esetenként járó általános forgalmiadó helyett egy alkalommal a termelés helyén, illetőleg a külföldről való behozatalkor fizetendő forgalmiadóváltás bevezetése folytán milyen ipari tevékenységek munka- vagy szolgáltatásjellegűek s milyen mértékben mentesülnek az általános forgalmiadó alól. Az arányos adóztatás biztosítása érdekében a rendelet egyes vonatkozásokban az adókulcsokat is módosítja és ezzel kapcsolatban több foglalkozási ág forgalmiadójának kulcsát a jelenlegi 5 százaléknál alacsonyabban állapítja meg.

A rendelet 1942. július hó elsejei hatállyal lép életbe.

Nyolc külföldi állam jelentkezett a Budapesti Nemzetközi Vásárra

Az idei »háborús« Budapesti Nemzetközi Vásárra a külföldi államok közül eddig Németország, Olaszország, Japán, Mandzsu, Bulgária, Horvátország, Szlovákia

és Svájc jelentette be hivatalosan részvételüket, míg Belgium részvétele még tárgyalás alatt van. A külföldi államok kiállításai elsősorban a háborús gazdaságok jegyében állnak majd, kiállításaikon pedig mindazokat a cikkeket szerepelnek, amelyek a magyar gazdasági élet termelési skáláját tervszerűen kiegészítik.

A magyar ipar természetesen teljes felkészültséggel vesz részt a vásáron, amelyen a háborús magyar gazdasági élet töretlen erejét és nagy alkalmazkodóképességét fogja demonstrálni.

Az augusztus 14—24-ig megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásárra a jelentkezések még folyamatban vannak.

««OO»»

Kapálást is meg kell tanulni! A kert minden részében nagyon fontos nyári munka a kapálás. Egyáltalában nem mindegy, hogy miképp végezzük. Hogy mindenki meg tanulhassa, ahhoz tisztában kell lennünk céljával. A kapálással meglazítjuk a talaj színének legfelsőbb rétegét és ezzel egyidejűleg gyökerestől kiirtjuk a gyomnyerveket. A talaj felületét azért lazítjuk fel, hogy a termőföld víztartalmát megóvjuk, vagyis a tömődött talaj hajszálcsövecskéit elrombolva, gátot vessünk a víz elpárolgásának. A gyomok korai irtása azért rendkívül fontos, mert egyrészt ha ezek elhatalmasodnak, nedvességet és táperőt vonnak el termőföldüktől, másrészt a gyomok gyorsabban fejlődve kultúrnövényeinknél, ezeket elnyomják. Mikor és hogyan kapáljuk? A fentebb már elmondottakból következik, hogy sürgössé válik a kapálás, mikor a gyom kikelt, vagy a talaj színe valamely külső hatás következtében erősebb mértékben összetömődött. A gyom egy időnyben többször is felütheti fejét, ezért a gyomirtás céljából többször is kell kapálni. A talaj tömörségét nagyobb esők, öntözés, járás, hengerelés fokozza s így húzamosabb és bőséges csapadék, vagy árasztó öntözés ültetés és palántálás után, mikor visszavissza járjuk a földet, lehetőleg mindig kapáljuk. Éppen mert olyan gyakran kell kapálnunk, igen fontos, hogy ezt a munkát gyorsan, vagyis kiadósan végezzük. Könnyebb műveltetű talajokon széles és lapos, u. n. »saraboló kapákat használunk (melylyel igen gyors munkát végezhetünk) ellenében a hegyes, ásóformájú, u. n. töltőgető kapákkal, melyeket szőlőben, kőves vagy agyagos földéken használunk leg-többször megmunkálás esetén. A helyes kapálás első kelléke tehát a gyors munka, másodikként lehet említeni a gondos kivitel, különösen akkor, ha sűrű, apró gyommal van tele kertünk. A kapálást mindenkor előre felé haladva végezzük, kisebb vagy szélesebb sávot munkálva meg, de legfeljebb annyit, amennyit egy állásból erőltetés nélkül könnyen elérünk. Nagyon fontos az is, hogy a már megmunkált területre ne járjunk be, vagyis azt újra ne tapossuk le. Ezért úgy állunk fel, hogy kapálás közben mindenkor a sorra kerülő következő sávon haladunk előre és az elmaradt pászttát munkáljuk meg.

Mi a különbség a szőlő lisztgarmata és peronoszpórája között? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsös, szőlő és konyhakert összes időszéri teendőiről. A szőlő és gyümölcsös nyári védekezési munkáiról, a hullott gyümölcs felhasználásáról, a talaj levegőtányáról, a nyári palántanevelésről, a gyümölcsborok készítéséről, műtrágyák nyári alkalmazásáról stb., stb. A színes gyümölcs-képet is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna ut 84/c.) lapunkra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

SPORT

A Zombori MTE fokozatosan javuló formát mutat

ZMTE-ZSE 3:1 (2:1)

A vármegyei és a városi kombinált csapatának mérkőzése után mérte össze erejét a Zombori MTE és a ZSE labdarúgó csapata barátságos edzőmérkőzés keretében. A mérkőz-

sen a ZMTE nagyon szép formát mutatott és a mérkőzést is megérdemelten nyerte meg. Az utóbbi időben a munkáscsapat fokozatosan javuló formát mutat.

Vármegye-Városháza 3:2 (2:2)

Csütörtökön délután játszották le a két törvényhatósági tisztviselői »barátságos« erőpróbájukat. A mérkőzés erős irammal, szép játékkal indult később azonban eldurvult és a második féldőben verekedéssé fajult. mérkőzést a sajnálatos incidensek miatt sem fejezték. A sportpálya csata-

térré változott és a játékosok jobb ügyhöz is méltó buzgalommal páholták egymást.

Bácsfeketehelyi FTE—Szenttamási CSaba F. C. 1:0 (1:0). NB II. mérkőzés. A bácsfeketehelyiek megérdemelt győzelmet arattak a szenttamásiak fölött. A második féldőben egyenlő ellenfél volt a két csapat.

A Volga

A Volga Oroszország büszke, legendás, nótás folyója. Átvág európai Oroszországon, elkanyarog és Astrachánál több ágra szakadva ömlik a Kaspi-tengerbe. Sok-sok legenda és dal fűződik hozzá. Az írók írtak, a költők énekeltek róla.

A volgai hajósok világhírű dala: „Ej uhnem...“ Az orosz származású és nagynevű Salyapin bravurosan énekelte. A világhírű doni szórak-kórus is állandóan műsorán tartotta. Frenetikus sikerrel zümmögött, zúgott és zengett a Zsaroff-kórus pompás együtteseinek szépséges, szárnyaló „Ej uhnem“-je.

Osztrowszkij orosz író így szól a Volgához: „— Te etetsz, altatsz, ringatsz minket. Hőmpölyögsz a kék tengerig. És hosszú utadon partjaid változatos szépségével szórakoztatsz bennünket. Hol szürke sziklák szakadécai közt viszel, hol vöröslő rögök elnyúló tábláit tárod elénk. Majd a szépséges sztepek kalász és virághimes mezői közt kanyarogsz tova... Azok ouján, teli kézzel szórják körüléd minden kincsüket. Száll a híred, a világ minden tájára. Nóták hordják. Hallga:

ták hordják. Hallga:

— „Volga, Volga, maty rodnya...“

És sok-sok más dal — fűzzük Osztrowszkij szavaihoz, mi, oroszok. Volga, téged a gyermek, az ifju és az agg örökre a szívembe zár. Te élsz, örökké élsz az orosz lelkekben, mint a hatalmas, erő és szépség kiapadhatatlan forrása.

A Volga északon, Volgowerhovje faluban ered. A falu dombon van. A domb környéke mocsaras vidék. Sok helyen sűrű, ragadós iszap borítja. Viszont festői ellentétképpen több tiszta vize csillan ki szerte az ingoványos talajból. Ezeket a tavakat igen jellegzetesen: ablakoknak nevezik.

De keressük meg, hol ered itt, ezen a süpedékes, vizeiteltet környéken a Volga? Odavezet minket is megadja rá a feleletet bármelyik ott élő agastyán. Tartsunk vele. Ime, itt van egy kis kápolna, abban egy mély kut. Onnan ered a Volga...

Igen, a kutból ered és szeli roppant utját a Kaspi-tengerig. Egyre duzzad, nő. Elnyeli vizét a kisebb folyóknak. Mentében a délkörök éghajlatának változata szerint különböző partjának növényzete és állatvilága. De különbözők a Vol-

ga mellé települt néptörzsek is, faji eredetük, szokásaik, ruházatuk és életmódjuk szerint.

Különösen jellegzetes a nomádéletű kalmikok remekbékésült sátorlábora. A rejtelmesszerű kalmikok az astracháni kozákok törzséhez tartoznak.

A Volgapart mentén véges-végig élénk a kereskedelmi forgalom s az élet változatos, színes lüktetése.

A Volga déli folyása Caricin közelében két fő- és több mellékágra szakad. Csodálatos szépségben futnak szét ezek a hatalmas, csillogó ezüstszalagok a végtelen sztepek gazdagon termő, kincses síkján. Ez a roppant területű rónaság Mongóliánál kezdődik. Majd Szibéria déli részén, valamint Ázsián s a déli Uralon át a Kaspi-tengerig terülve a Fekete-tengerhez nyulik.

A sztepvilág szíve a Volga. Olyan itt a talaj, mintha léniával simították volna egyenesre. A távolság és messzeség pedig olyan, mint a tenger síkja. Attekinthetetlen. Szürkén, kéklően, párásnál összeolvad valahol az ég és föld. Feledhetetlenül szépek a volgaparti holdas éjszakák. Meg a sugárzó színözönben alábukó nap. És lenyűgözőek maguk a nappalok. A virágzó rétek tarka, illatos pompája. Tömérdek az árvalányhaj. Napsütésben, mintha szélborzolta ezüst mezők ringatóznának. Rengeteg a kelepelő golyafalka. Festői a pelikánok vízparti halleső csoportosulása. A Volga a halat, a nádasok a vadat ontják.

De a sztepek szépségének és ragyogásának van egy örök réme: a burán. A burán a sztepi vihar. A végtelen sík légörvényében tombol. Olyan, mintha forró látatómező zuhanna alá. Borzalmával egybeforrasztja az eget, földet és levegőt. Ut, tép, szakít, sodor minden oldalról. Fákát csavar ki tövestől. Boglyákat szór szét és röpit tova. Pusztító ereje fölött nem ur az ember. Elhül tőle a vére. Aki elveszti lélekjelenlétét, nem menekül.

Kolcow verse jut eszembe. A költő körülbelül ezeket mondja:

„— Sztepem, szabad sztepem, vendégül jöttem hozzád. De nem egyedül. Hanem barátommal, a kaszával. Suhints kasza, Szikrázz körben. Jajgass fü. Virágok, hajtsátok fejetekeket a földrel!“

A régi, békés kaszavágások nyomán most a háboru Nagy Kaszája áll a Volgaparton és suhint... suhint...

G. B. BOBROW.

A rejtélyes talizmán

IRTA: CLEM YORE

— Oh, nem. Lehetséges, hogy arrafelé valahol báránvhihlő lépett fel és Fleming püspök elküldötte a lányomért Karlukot. Fogadni mennek, hogy a következők történetek: amikor a lányom hallotta, hogy a püspök ilven közel van mihozzánk, Neill Jimmel ezt eszelték ki: „esküdjünk meg és lepiük meg atyámat és Mikét.“

— Már két nap óta feltűnt nekem. — folytatta mosolyogva — hogy Jim szemében huncut fény villant fel, amikor velem beszél. És Julie Marie borzasztóan beleszeretett ebbe a vöröshajú fickóba. Higvie el, megeshetik, hogy ez a kettő összeházasodik, mielőtt ide visszaiönnének.

Mike nevetett. — Eltalált! — mondotta. — De ne árulja el, hogy gyanakszik. Ha Julie Marie meg akarja lepni, ne zavarja meg az örömet.

— Esküszöm, hogy a világon. Rábiria az ilven kislányt, hogy megkísérelje az atyját becsapni. Ha-ha-ha! Mike, hamarosan inni fog az 1904-es évbéli Chambertinből. A vén, kicserzett gyomrát még nem mosta meg olyan itallal, amilyent Moreau Pierre fog tölteni, mire Julie Marie visszajön. Nem gondolja, hogy nem fog ártani egy kisse a püspököt is berugtatni?

Amint Julie Marie és Karluk lassan haitattak tova a sűrű fenyvesen át, a havazás meg-erősödött.

Figyelembe véve, hogy lassu ütemben haitattak, eléggé jól haladtak. De a kutyákon hamarosan fáradtság jelei mutatkoztak, mert frissen hulló hóban törtek maguknak utat, néha egészen eltűntek a gyorsan növekedő hótömegekben, amelvekből végül már ki se látszottak. A lány gyakran helvet cserélt a fiúval a kutyafogat élén és letaposta a hócsizmájával a havat, hogy megkönnyítse kutyák munkáját. Délig csak harminc kilométernyire voltak még a kiin-

duló ponttól, pedig Smith telepéig körülbelül száz kilométert kell megtenniök. Itt megálltak, megették a kutyákat és maguk is ettek valamit.

— Karluk, milyen messze van innen — kérdezte Julie Marie — az a hely, ahol a Ptarmigan folyónál elhagyta Kon-It't?

— Talán névön, a jól járható ösvényeken három óra alatt el lehetne érni, ebben a hóban legalább hat órába beletart.

— El tudja érni a falut, mielőtt a hold felkel?

— Igen.

— Helyes, akkor menjen oda és mondja meg az atyjának, hogy ő mondja meg Kanuakalaknak a következőket: Fleming püspöknek el fogom mondani, hogy Kon-It'l máka-pitik-makát tervez és ő ezt meg fogja akadályozni. Ha nem tudnék Fleming püspökkel találkozni, Smith tetudnék Fleming püspökkel találkozni, Smith tetudnék Fleming püspökkel fogok elmenni a Hód leperől fehér emberekkel fogok találkozni a Hód és a nagy Farkas folyó melletti találkozó helyükre. Mondja meg neki, hogy „Napsugár“ Jim lyükre, Mondja meg neki, hogy „Napsugár“ Jim fiát elrabolták a mi telepünkről és ha Senati eljön hozzá és megmutatja az arany talizmánt, mondja neki, hogy ő az ő fia, nem pedig „Napsugár“ Jim fehér anvtól származó fia. És azt is mondja meg, hogy meg akarják félemlíteni, hogy az arany helvét elárulja.

A fiu gyors pillantást vetett Julie Mariere. — Honnan tudja ezt? — kérdezte.

— Nem tudom, hogy honnan tudom. — és kezét a szívére téve hozzátette — lefeliebb innen tudom.

Azután elmondotta, hogy milyen sulvos aggodalmi vannak Jim miatt, aki az éjszakát meg sebesített kutyáival töltötte el, de reggel már nem volt feltalálható.

Az indián fiu elgondolkozva így felelt: — Karluk azt hiszi, hogy a sziv talán igazat mond. Papin mondta Kanuakalaknak, hogy meg fogja szerezni a talizmánt. Hallottam ezt az

ő ajkáról, amikor beteg voltam. De hogy volna ez lehetséges, hogy Senati, aki indián asszony fia, hasonlítson a fehér Jimhez.

— A szivemben tudom, hogy az Senati arca volt. A szivemben azt is tudom, hogy Senati lonta el Füstöst, Jim kutyáját. Az a farkaskutya azt hitte, hogy Senati a gazdája.

— Lehetséges! Ha Senati be tudta csapni a kutyát, lehet, hogy be tudja csapni az anviát is. De Kanuakalak jelt tetovált Senati kariára, amikor kis gyermek volt. Ha megnézi a kariát, tudni fogja, hogy Senati.

— Ugy-e, pontosan el fogja mondani az atyjának, amit mondtam? Okalik figyelmeztesse Kanuakalakot a veszélyre. Most menjen a Ptarmigan folyóhoz. De keressen még fel enem a törzsek gyűlése előtt. Azután Kanuakalak. Okalik és maga vissza fognak jönni velem a Crazy folyóhoz. Kon-It'l meg fogják büntetni a fehér emberek azért, amit Papinnal tervez. Lehetséges, hogy fel fogják akasztani azért, hogy a himlőt terjesztette. Karluk, siessen, amennyire csak bírja.

Kétórai pihenés után Julie Marie a kutyákat uira rákapcsolta a szánra és tovább indult Smith telepe felé.

Négy óraker megszünt a havazás.

Öt óraker egy szüzi fenyvesbe jutott el, amelynek teljesen összeérő kpronán csak kevés hó tudott átjutni. Így itt a talaj kemény volt s a kutyák gyorsabban szaladhattak. A következő három órán át saját becslése szerint mintegy harminc kilométer tett meg. Smith telepe már csak további harminc kilométernyire volt onnan. Biztosra vette, hogy ezt az utat éifélig megteheti még akkor is, ha közben a kutyáknak alapos pihenőt enged.

(Folytatása következik)

Apróhirdetés

Rézműves segédet. ipar vállalata Pécs.
önállóan dolgozó munkást, azonnal felvesz Mailáth utca 29.
Pénzes József rézmű- a-1874-f

A kiadásért felel: Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Mubi János. — Nyomatott Bosnyák József köriforgógépén, Zombor.